

Olvasóvá nevelés kortárs irodalommal digitális eszközök használata 1.osztályban

➤ Kedves Kollégák!

A jelenlegi helyzethez igazodva egy kicsit más lesz ez a műhelymunka, mint a megszokott, de remélem sikerül felkelteni az érdeklődéseket és figyelmeteket ráirányítani egy új sorozatra, amelynek egyik alkotója, kitalálója vagyok. A Móra Kiadó gondozásában jelent meg a Rém jó sorozat.

Már sok-sok éve alkalmazom a mindennapok tanítás-tanulás folyamatában az olvasóvá nevelés érdekében a kortárs irodalmat nagy sikerrel 1.osztálytól kezdve.

„Az olvasásnak gyönyörűséget kell szereznie, és nem gyötrelmet okoznia.”

(Ranschburg Jenő)

A fenti idézetet olvasva a következő kérdések merülhetnek fel bennünk:

- Mit tehetünk mi alsós tanítók, hogy a tanítványaink olvasóvá váljanak? Milyen szövegekkel kell megismertetnünk őket, hogy az valóban örömet, lelkesedést okozzon nekik? Milyen módszerekkel érhetjük el mindezt? Hogyan, mi módon újítsuk meg eddig használt módszertani eljárásainkat, stratégiáinkat, technikáinkat? Valóban mindent megteszünk, hogy a tanítványaink olvasóvá váljanak?

OLVASÁSI KEDV...

Felmérés

➡ 2005-ös vizsgálat :

- az olvasóképes lakosság 60 %-a egyetlen egy könyvet sem olvas el 1 év alatt

- / 1985-ben 38% volt /

- Vajon 2020-ban mennyi lenne ez a %???

➡ KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK CÉLJA?

- alpműveltség, történelmi ismeretek, hazafiságra nevelés - ezek a tanárok válaszai

Hmmm...

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK????

- Tény, hogy rosszul is keveset olvasnak a tanulók
- Egyre kevesebbet támaszkodhatunk az otthon szerzett élményekre
- Rajzfilmekben szocializálódott gyerekek
 - 6 mp-ként váltás- sok esemény kevés idő alatt
- Nem élmény , hanem tudásszerzés miatt olvasunk
 - internet, újságok, receptek...

SZEMLÉLETVÁLTÁS SZÜKSÉGES

AMIRE FIGYELNÜNK KELL NEKÜNK TANÍTÓKNAK!

- A „kiszemelt” könyv olvasóvá nevelésre alkalmas-e?
- Mennyi benne az ismeretlen szó?
- Mennyire hosszú mondatokból áll?
- Milyen a betűmérete?
- Milyen a grafikája?
- Milyen a cselekményvezetése?
- Van-e azonosulási lehetőség?

HOGYAN??

- ➡ Olvasási környezet – olvasósarok
 - újságok
 - könyvek

Tanár –diák, diák- diák interakció – diskurzusok élmények, kudarcok megbeszélése

Tantermi padok elrendezése- csoportok

Érdeklődés felkeltése, beszélgetés, mintaadás

Ne legyen kötelező irodalom az elnevezése, olvassunk a gyerekeknek, olvassunk együtt a gyerekekkel!

Na, de hogyan , milyen könyvekkel?

DRÁMAPEDAGÓGIAI GYAKORLATOK

Író-olvasó találkozók

„DOBJ EL MINDENT ÉS OLVASS! ” ... 1.osztálytól

RÉM JÓ sorozat

- A következőkben egy új sorozatot szeretnék bemutatni, amelynek alkotó szerzője vagyok – írója Bosnyák Viktória , grafikusa Dudás Győző .

Az alapvető célom az volt, hogy 1.osztályban szinte az első naptól ismerkedjenek meg a gyerekek a kortárs irodalommal, a könyvekkel, az olvasás csodájával.

Pár szó a sorozatról...

- Az olvasástanulást, az olvasóvá nevelést
támogató könyvsorozat,
de ***NEM olvasástanítási program!***

Az újszerűségét e sorozatnak az adja, hogy a ma elérhető kiadványokkal szemben koncepcionálisan más alapokról indul!

A “titok nyitja”

- A kötetek tartalmilag tekintettel vannak a **beszédfejlesztésre, a szókincsgyarapításra, a szövegalkotásra,**

segítenek a magyar nyelv struktúrájának megértésében

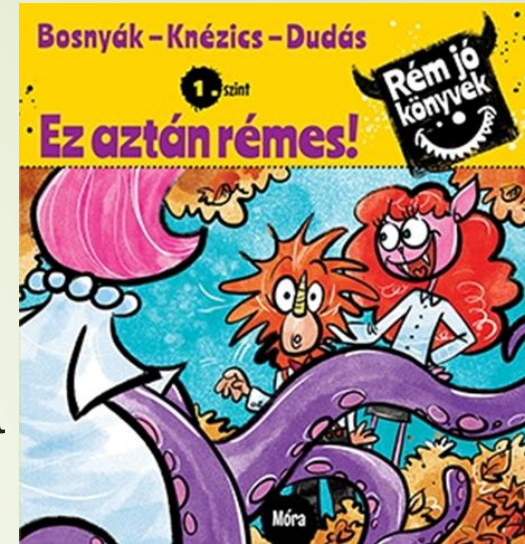
Kiemelten fontos, hogy :

- **a gyerekekről szóljon,**
- **róluk ,**
- **nekik szóljon! AZONOSULNI TUDJANAK !**

RÉM JÓ sorozat

➤ A sorozat **első kötete** – az **Ez aztán rémes!** – a beszédfejlesztést és a szókincsbővítést célozza

meg, amely az olvasástanítás alapja. Ez tulajdonképpen egy – silent book – azaz csendes könyv. Nincsenek feladatok, nincs kötelező esemény, úgy mesél, mesélhet belőle a gyermek, ahogy ő szeretne, ahogy számára a képek előhozzák a gondolatait. A kötet képi világa motiválja a gyerekeket abban, hogy a képeket kedvük szerint fűzzék történetekké, így alakítva személyessé az olvasástanulási folyamatot.

RÉM JÓ sorozat

A második rész - **A betűszörnyek szigete**, a betűtanulásra helyezi a hangsúlyt. A gyerekek az olvasástanítás gyakorlatát követve ismerkednek meg a betűkkel.

Az első kötetben megismert „rémes” figurák, Memó, Piri és a többiek köszönnek vissza, a képek pedig bőséges tárházát nyújtják a folyamatos szókincsbővítésnek. Nyomtatott nagy és kisbetűkkel is találkozik a gyermek, a képek mellett leírt rövid szavakkal, amelyből felismerheti az órán tanult betűket. Felismerheti, megjegyezheti, hogy hol hallja az adott hangot a szóban stb.

RÉM JÓ sorozat

- A **harmadik kötet - Pricc, Pracc, Prucc!** - a szavak, egyszerű mondatok olvasásával igyekszik mélyíteni a gyerekek olvasással kapcsolatos ismereteit. Az olvasástanítás gyakorlatát követve ismerkednek meg az egyszerű mondatokkal, szavakkal. Humoros, kedves kis versekkel ismerkedhetnek meg a gyerekek.

RÉM JÓ sorozat

- A **Csupa csuka**, a **negyedik kötet** egyszerű, rövid mondatok olvasásával mélyíti a gyerekek ismereteit. A vizuális megjelenítés és a kötet(ek) szövegeinek egysége olyan kohéziós elem, amely egyedülállóvá teszi a sorozatot. Az eddigi kötetekben megismert mókás figurák újabb és újabb kalandjai elevenednek meg a lapokon, hogy a motiváltsága a továbbiakban is megmaradjon.

RÉM JÓ sorozat

- Az **ötödik kötetben** – a **Mi-csi bá-csi mit csi-nál**-ban – már hosszabb, bonyolultabb mondatokkal találják magukat szembe a gyerekek. A szöveg még szótagolva olvashatóak, hogy a gyerekeknek a továbbiakban is sikerélmény legyen az olvasás.

RÉM JÓ sorozat

- A sorozat hatodik kötete verses formában igyekszik mélyíteni a gyerekek olvasással kapcsolatos ismereteit. A mókás történet, a könnyed szerkezet segíti az olvasási tempó gyorsítását, a könnyebb megértést. A gyerekek az olvasástanítás gyakorlatát követve ismerkednek meg a kicsit nehezebb, bonyolultabb mondatokkal. A vizuális megjelenítés és a kötet szövegeinek egysége olyan kohéziós elem, amely egyedülállóvá teszi a sorozatot. Az első kötetben megismert vidám figurák segítenek legyőzni az esetleges nehézségeket, a képeken megjelenő történetek pedig bőséges tárházát nyújtják a folyamatos szókincsbővítésnek. A kötetek illusztrációi folyamatosan ébren tartja a gyerekek érdeklődését. A sorozat a szókincsbővítéstől a szöveg nélküli köteten keresztül juttatja el a gyerekeket a rutinos olvasóvá érésig mindvégig fenntartva az érdeklődésüket.

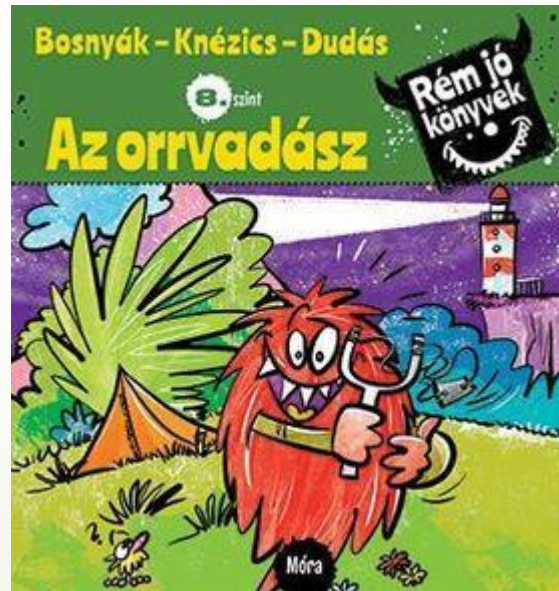
RÉM JÓ sorozat

- A sorozat hetedik kötete két története már igazi olvasóknak szól. A még mindig egyszerűen, érthetően szerkesztett már hosszabb mondatok segítenek mélyíteni a gyerekek olvasással kapcsolatos ismereteit.

RÉM JÓ sorozat

- A sorozat nyolcadik kötete már igazi olvasóknak szól. A vicces, de tanulságos történet már valódi kihívást jelent az olvasóknak. A már összetett történet, a bonyolultabb mondatok segítenek megszerezni a kellő olvasási rutint, amely hatalmas lépést jelent az olvasóvá nevelésben.

A SOROZAT SZERKEZETE

- A teljes sorozat 8 részből áll, s mindegyik kis kötetben 3-3 mese / történet található
- Miről szólnak a kötetek? Miért felhasználhatóak?

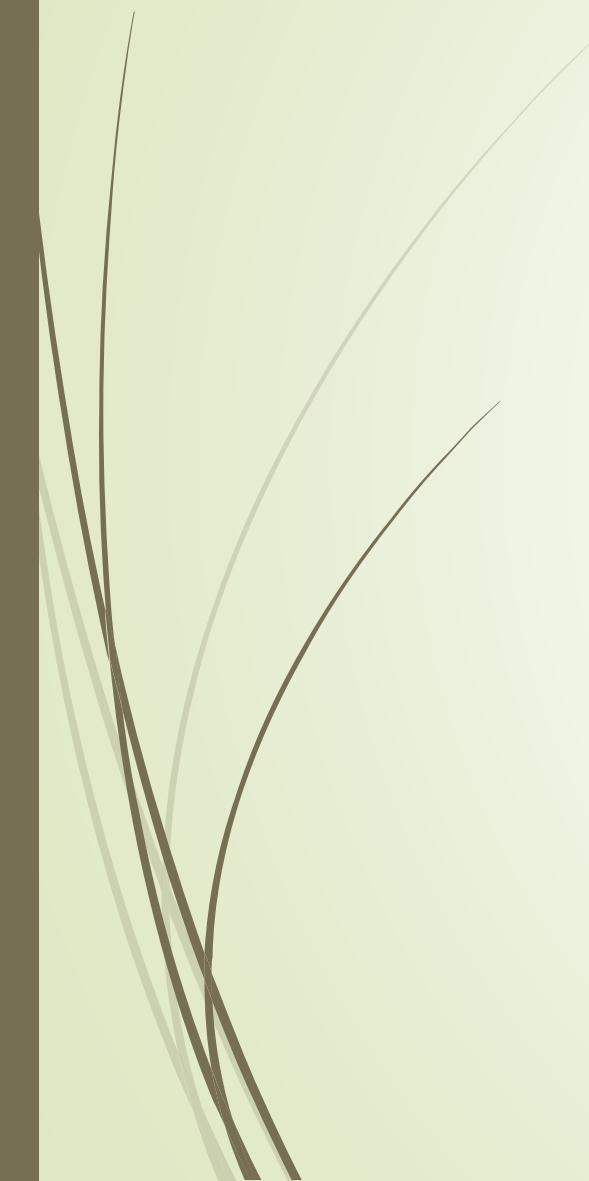
óvoda-iskola - család - ünnepély - időjárás -
évszakok közlekedés - azonosság- különbség
élő-élettelen – növények - állatok- barátság

FELÉPÍTÉSE

A színekkel jelölt nehézségi szintek a következő tartalmi különbségeket jelentik:

- **Csak képek**- beszédfejlesztés
- **Betűk megjelenése** - betűtanulás
- **Rövid szómondatok, rövid szavak** , amelyek vizuálisan könnyen felismerhetőek, nyelvileg, hangzásilag könnyen megjegyezhetőek

Hogyan lehet kezdeni első osztályban??

- Körben ülünk a gyerekekkel az osztályban - ki ki a saját párnájára - és az interaktív táblára kivetítem a kötet, sorozat írójának, grafikusának képét!
- Beszélgetünk arról, hogy mit jelent az, hogy egy könyv írója, mit jelent, hogy grafikus! Ki hallott már róla?

RÉM JÓ sorozat

- Mivel ebben az első részben nincsenek betűk, szövegek, így alkalmas a beszédfejlesztésre, a szókinccsgyarapításra , szövegalkotás fejlesztésére. Alkalmas arra, hogy megfigyelje a tanító a gyerekek beszédét, szókincsét, esetleges beszédhibáját. Figyelheti a tanító, kit mennyire köt le egy ilyen beszélgetés, kik az aktív gyerekek, stb. Mintát ad a könyv használatáról!

Hogyan lehet kezdeni?

- Adok neked valamit...

- Adjuk a gyermek kezébe ezt a könyvet! Figyeljük meg, hogyan reagál, mit tesz a könyvvvel, melyek az ezzel kapcsolatos első kérdései! Lapozzuk végig közösen, de hagyjuk, hadd fogalmazzza meg ő az első benyomásait (színek, rajzok, betűk a könyvben, szaga, tisztasága, fedlap állaga, stb.)

Hogyan lehet kezdeni?

- Erről a könyvről az jut eszembe, hogy...
- Jó kommunikációs gyakorlat lehet a megkezdett mondat befejezése. Hallgassák meg egymás gondolatait, közbeszólás nélkül. Ilyenkor jól megfigyelhető a gyerekek kommunikációs készsége, verbalitásuk fejlettsége, bátorságuk, aktív szókincsük, ill. az éppen hallgató csoporttagok türelme, együttműködése, érdeklődése.

Hogyan lehet kezdeni?

Leporelló mumus rajzolása

- Hajtsunk egy lapot 3 egyenlő részre. Üljenek a gyerekek egy-egy asztal köré 3 fős csoportokban jó sok színes ceruzával. Az első gyerek rajzolja meg a mumus fejét, a második a törzsét és a karjait, a harmadik a lábait. Az elkészült részletet mindig hajtsák félbe, hogy ne lássák egymás munkáját, így igen viccesek lehetnek a végeredmények. A kialakult leporellókból megalkothatjuk a mumuscsaládot, beszélgethetünk a küllemükről, a feltételezett belső tulajdonságaikról, az egymáshoz való viszonyaikról, stb.

RÉM JÓ sorozat

- Aztán a sorozat első oldalát mutatom meg az interaktív táblán és ott, akkor kezdjük el közösen kitalálni , hogy kik lehetnek a szereplők, mit figyelhetünk meg a külsejükről, mit gondolnak róluk, milyen események lehetnek történhetek a szereplőkkel stb.

RÉM JÓ sorozat

Végig lapozva, végig beszélgetjük a könyvet, kitalálunk egy eseményláncot és aztán különféle **drámapedagógiai gyakorlatokkal**, (**ki vagyok én?**, **szokatlan tárgyhasználat**, **körmese**, **boldog** , **szomorú pillanat** stb)

érzelmi intelligenciafejlesztő gyakorlatokkal, majd **közös és egyéni rajzokkal**, - mintha mi lennénk a **grafikusok** - **közös játékokkal** „dolgozzuk fel” a sorozat első kötetét! **Készítünk belőle kiállítást!**

Meghallgatunk különféle zenéket, kiválasztjuk melyek azok, amelyek illenek a képekhez!

NÓRA

EMILIA

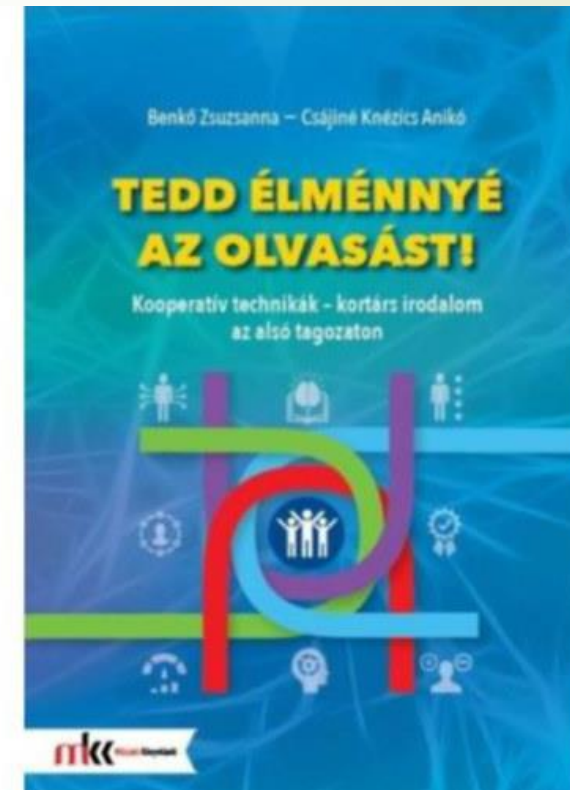
Ami még fontos...

- Fontos az osztályterem elrendezése!

Legyen egy kis hely, sarok, ahol van egy olvasósarok párnákkal, szőnyeggel, ahol „kuckózhatnak” a tanítóval a gyerekek, amikor a könyv ismertetése, felolvasása történik. Legyen egy szőnyeg, ahova körbeülnek, vagy párnák, amire leülhetnek, ahogy szeretnének a tanító köré. **Legyen könyv olvasós helye az osztálynak!**

Tedd élménnyé az olvasást!

- Kolléganőmmel készítettünk egy könyvet , amelyben **a kooperatív technikáról és a kortárs irodalom felhasználásáról olvashattok!**
- Sok -sok gyakorlatot, ötletet, megoldási módszereket ismertetünk meg a kiadványban.
(Műszaki Kiadó gondozásában jelent meg)

Amit én kipróbáltam és javaslok feldolgozásra, felolvasásra

1.osztály

- Rém jó sorozat
- Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika
- Lázár Ervin- Lázár Zsófia: Bogármese
- Lázár Zsófia : Bogármese II.
- Berg Judit : Cipelő cicák a hátizsákban
- Berg Judit : Cipelő cicák a városban
- Berg Judit : Cipelő cicák a cirkuszban

Még mindig 1.osztály...

- ➡ Berg Judit: Micsoda idő

- ➡ Berg Judit: Tündérváros

- ➡ Bosnyák Viktória:

Mantyusok.. Bátorság , Tomi!

- ➡ Bosnyák Viktória:

Mantyusok..2. Ki van a zsebemben?

- ➡ Jill Tomlinson: A bagoly, aki fél a sötétben

- ➡ Jill Tomlinson: A cica aki haza akart menni

Még mindig 1.osztály.....

- Szegedi Katalin: Lenka - Palkó
- Finy Petra: Lámpalány meséi –Történetek rossz alvókról
- Finy Petra: Bögreúr meséi –Történetek rossz evőkről
- Finy Petra: Seprűsrác meséi

Összegzés

- A kortárs irodalom beemelése az oktatásba lehetőséget nyújt **az olvasás megszerettetésére, az olvasóvá nevelésre, az olvasástechnika fejlesztésére, az érzelmi intelligencia fejlesztésére, szövegfeldolgozásra, olvasási stratégiák alkalmazására, kézműveskedésre, rajzolásra, gyurmázásra, rejtvények megoldására, nyelvtani tananyag gyakorlására, helyesírás fejlesztésére...** soroljam még?
- **Mindenre! Éljünk vele!**
- Próbáljátok ki, és kívánom, hogy hasonló sikerélményeitek legyenek, mint nekem, nekünk a tanítványaimmal!

Bármilyen kérdésetek van, keressetek meg!

- Köszönöm szépen a figyelmet!

Csájiné Knézics Anikó
mesterpedagógus,
tankönyvszerző
vezető tanító, szakértő
Budapesti Fazekas Mihály
Gyakorló Ált. Isk. és Gimn.
knezics.aniko@gmail.com

